

»Največji izziv je pravilna interpretacija zakonodaje«

Odpadek ali surovina. Podjetja se zaradi neusklajene zakonodaje srečujejo s številnimi vprašanji in težavami.

Barbara Perko

»Pogosto se srečujemo s težavami, kako uvrstiti določen material, ali gre za odpadke ali odpadno surovino. Podobne probleme imajo tudi naši poslovni partnerji. Sicer obstajajo v predpisih navodila, kdaj imamo opravka z odpadki ali stranskimi proizvodi, vendar so pogoji precej togi, če želimo preiti na krožno gospodarstvo,« o težavah v praksi pravi vodja službe za varstvo okolja v Cinkarni Celje Bernarda Podgoršek Kovač. »Največji izziv je pravilna interpretacija zakonodaje, kdaj je neka stvar odpadke in kdaj surovina, predvsem z vidika izpolnjevanja pogoja, da zagotoviš, da za ostanek proizvodnje obstaja dolgoročen trg za prodajo. V današnjih tržnih razmerah se lahko to zelo hitro spreminja in določena surovina lahko zaradi izgube trga postane odpadke,« opozarja Podgoršek Kovačeva.

»Težava je opredelitev, kdaj imamo opravka z odpadkom in kdaj s proizvodom,« pritrjuje Janja Leban, direktorica strokovne službe za varstvo okolja na GZS. »Ko nekaj opredeliš, da je odpadke, potem gre skozi določene postopke predelave, da postane proizvod. Za sekundarne surovine je v praksi to že tako uveljavljeno, da to ni težava. Za nekatere še ne tako uveljavljene zadeve pa je to težko opredeliti. Pride do stičišča zakonodaje. Kdaj greš po zakonodaji o odpadkih in kdaj po zakonodaji o proizvodih? Tukaj je še zakonodaja o kemikalijah, ki je vezana na vsebnost nevarnih snovi itd.« Gre za stičišče zakonodaje, ki povzroča precej težav.

Nekoč dovoljeno, danes prepovedano

Do težav lahko pride tudi pri recikliranju, če gre za odpadke, katerih sestave ne poznaš. »Tako lahko pride do določenih vsebnosti nevarnih snovi v recikliranih materialih, ki so bile v preteklih letih prepovedane. Zdaj po desetih ali dvajsetih letih te proizvode dobiš v reciklažo, vsebujejo pa snovi, ki so po novem prepovedane,« zagato opisuje Lebanova.

Do težav lahko pride tudi v primeru, ko ena država nekaj opredeli kot odpadke, druga pa kot stranski proizvod. Ko pride do pošiljanja teh materialov preko meja, pride do neenotne obravnave teh odpadkov ali proizvodov. Ločnico med odpadkom in stranskim

proizdom je še toliko težje opredeliti za še ne tako uveljavljene materiale.

Imamo še veliko rezerv

»Eno pomembnejših področij, kjer imamo še veliko rezerv je uporaba sekundarnih surovin, vendar je to hkrati najbolj kompleksno področje tako za proizvajalce kot tudi za javno upravo. Za večino snovnih tokov namreč nimamo harmoniziranih standardov, ki bi omogočali varno in obsežno uporabo sekundarnih surovin kot tudi ne finančnih spodbud za raziskave novih materialov in oblikovanja (načrtovanja) za proizvode, ki so uporabljivi, zamenljivi, popravljivi. Prav tako še ni finančnih spodbud pri uporabi le-teh. Imamo primere, ko je izvorni material še vedno cenejši kot reciklirana različica. Hkrati tudi še ni s strani proizvajalcev zaupanja v reciklirane materiale,« pravijo na ministrstvu za okolje in prostor. Slovenija na tem področju zaostaja za povprečjem Evropske unije. Nekoliko počasneje sledimo tudi rastočim EU trendom na področju konkurenčnosti in inovacij v krožnem gospodarstvu.

Za trg sekundarnih surovin je pomembno, da se sprejmejo jasna pravila o prenehanju statusa odpadka in opredelitev nevarnih odpadkov.

Foto: Depositphotos

Pravila morajo biti jasna

Za trg sekundarnih surovin je pomembno, da se sprejme jasna pravila o prenehanju statusa odpadka in opredelitev nevarnih odpadkov. »Na evropski ravni so sprejete direktive za harmonizacijo kriterijev, kdaj odpadek izgubi status odpadka, in sicer za naslednje snovi: odpadno železo, jeklo in aluminij, vključno z odpadno aluminijevo zlitino, odpadno steklo in odpadni baker. Na nacionalni ravni imamo sprejete kriterije za prenehanje statusa odpadkov kompost in digestat. Ne glede na to je na evropski ravni za veliko vrst materialov sprejetih veliko harmoniziranih standardov, ki določajo zahteve za posamezne materiale in pogoje njihove uporabe,« pojasnjuje na ministrstvu. Evropska komisija je pripravila smernice, ki bodo pomagale upravljavcem odpadkov in pristojnim organom doseči skupen pristop h karakterizaciji odpadkov in razvrščanju.

Akcijski načrt za krožno gospodarstvo je s področja kemikalij in odpadkov predvidel doseganje naslednjih dvostranskih ciljev:

- omogočanje recikliranja in izboljšanje uporabe sekundarnih surovin z omejevanjem nepotrebnih obremenitev in spodbujanje čezmejnega kroženja in trgovanja s sekundarnimi surovinami;
- nadomeščanje snovi, ki vzbujajo skrb in, če to ni mogoče, zmanjšati njihovo prisotnost in izboljšati njihovo sledenje.

Kako bodo reševali štiri ključna vprašanja?

Evropska komisija (EK) je opredelila štiri glavna vprašanja, ki se pojavljajo ob stičišču zakonodaj med kemikalijami, proizvodi in odpadki.

Podatki o prisotnosti snovi, ki vzbujajo skrb, niso na voljo tistim, ki ravnaajo z odpadki in jih pripravljajo za predelavo. EK načrtuje izboljšanje baze podatkov, najprej s študijo izvedljivosti, ki bo obravnavala uporabo različnih informacijskih sistemov, inovativnih sledilnih tehnologij in strategij, ki bi lahko omogočile ustrezen tok informacij vzdolž dobavnih verig izdelkov vse do reciklerjev. Študija naj bi bila pripravljena do konca leta 2019. Druge načrtovane dejavnosti

vključujejo razvoj delovnih postopkov, s katerimi bi zagotovili, da uvoženi izdelki ne vsebujejo snovi, ki niso dovoljene za uporabo pri proizvodnji izdelkov v EU in poenostavljenih postopkov za omejevanje CMR5 snovi v potrošniških izdelkih.

Odpadki lahko vsebujejo snovi, ki v novih izdelkih niso več dovoljene. EK bo sprejela ukrepe za razvoj posebne metodologije odločanja, da bi podprli odločanje o recikliranju odpadkov, ki vsebujejo nevarne snovi. Upoštevala bo skupne stroške in koristi recikliranja primerjane snovi (vključno s sežigom z energetske predelavo). To naj bi bilo zaključeno sredi leta 2019. Potrebno je pripraviti smernice za boljše naslavljanje prisotnosti snovi, ki vzbujajo skrb v predelanih materialih v zgodnjih fazah priprave predlogov obvladovanja tveganja za snovi, ki vzbujajo skrb. EK razmišlja tudi o sprejemu izvedbene zakonodaje, ki bi omogočila učinkovit nadzor nad uporabo obstoječe izjeme od registracije REACH za predelane snovi.

Pravila EU o prenehanju statusa odpadka niso v celoti usklajena, zaradi česar ni jasno, kako odpadek postane nov material in izdelek. Komisija bo spodbujala tesnejše sodelovanje med mrežami strokovnjakov na področju kemikalij in odpadkov, pripravili bodo tudi spletno bazo gradiv za vsa sprejeta merila o prenehanju statusa odpadka in stranskih proizvodov. Prav tako bo začela študijo, s katero bi pridobila boljše razumevanje praks držav članic pri izvajanju in preverjanju določb o prenehanju statusa odpadka kot podlago za morebitne smernice.

Pravila za odločitev, kateri odpadki in kemikalije so nevarni, niso dobro usklajena, kar vpliva na vnos sekundarnih surovin. Zagotoviti je potrebno bolj usklajen pristop med pravili za klasifikacijo kemikalij in klasifikacijo odpadkov.

Žlindra kot surovina v gradbeništvu

Jeklarska industrija je največja reciklažna industrija, saj kot glavno surovino proizvodnega procesa uporablja odpadno železo in jeklo. Andreja Purkat, vodja zdravja, varnosti pri delu in ekologije v SIJ Acroni, Skupina SIJ, kot primer dobre prakse, ki je v uporabi že od leta 2008, navaja ponovno uporabo bele žindre. Inovacija rešuje pereč problem deponiranja bele žindre, ki ga sedaj kot procesni ostanek vračajo v proizvodnjo in je za SIJ Metal Ravne strateško pomembna, saj znatno zmanjšuje stroške ravnanja z industrijskimi odpadki, predvsem pa prispeva k okolju prijazni proizvodnji.

V SIJ Acroniju vso žlindro, ki je registrirana kot stranski proizvod, uporabljajo kot surovino v gradbeništvu. Črno žlindro uporabljajo za asfaltne prevleke in tampone cest, medtem ko belo žlindro uporabljajo za izgradnjo nasipov.

Andreja Purkat opozarja, da postopki pridobivanja določenih dovoljenj potekajo predolgo. »Pri pripravi in implementaciji zakonodaje bi bili lahko določeni časovni roki za prilagoditve daljši, saj večinoma vsaka prilagoditev zahteva daljša naložbena vlaganja, ki pa

Za ponovno uporabo bele žindre so bili v SIJ nagrajeni z zlato nagrado za inovativnost.

Foto: SIJ

so povezana s stroški in daljšimi izvedbenimi roki,« še dodaja.

Z odvečno toploto ogrevajo mesto

V SIJ Metalu Ravne izkoriščajo odvečno toploto pri procesu taljenja za ogrevanje mesta Ravne na Koroškem, za kar so skupaj s Petrolom Energetiko prejeli številne nagrade. Lani so po besedah Purkatove pokrili približno tretjino vse potrebne toplote za ogrevanje Raven na Koroškem. »Ker se delež odpadne toplote povečuje, predvidevamo, da bo količina oddane toplotne energije v letu 2018 lahko pokrila okoli polovico vseh potreb za ogrevanje Raven na Koroškem. S takšnim sodelovanjem bo toplotna energija iz Skupine SIJ postala prioritetan vir ogrevanja mesta,« poudarja Purkatova.

V SIJ Metalu Ravne so skupaj z Institutom Jožef Stefan v sklopu programa HORIZON 2020 pridobili sredstva za inovativni projekt ETEKINA. Gre prav tako za projekt izkoriščanja odpadne toplote, ki nastane med proizvodnjo jekla, v tem projektu v dimnih plinih peči Allino.

Stranski produkti, primerni tudi za nizke gradnje

V Cinkarni Celje so uvedli novo tehnologijo v sklopu proizvodnje titanovega dioksida, s katero pridobijo namesto odpadka dva stranska produkta, in sicer

CEGIPS in RCGIPS. »Pri večstopenjski nevtralizaciji odpadnih vod iz proizvodnje titanovega dioksida nastaja kalcijev sulfat v obliki bele in rdeče sadre. Bela sadra s trgovskim imenom CEGIPS je stranski proizvod, ki smo ga začeli izločati že v letu 2007. S postopkom znatno zmanjšujemo količino nastale odpadne rdeče sadre. V letu 2007 smo prodali okoli 20.000 ton Cegipsa, v lanskem letu smo ga uspeli izločiti in prodati že 170.000 ton. Izdelek se uporablja v cementarnah kot nadomestek naravnega gipsa za izdelavo mavčnih plošč in v poljedelstvu kot vir kalcija in žvepla za rastline. Rdečo sadro RCGIPS pa suho zapolnujemo, saj ima Slovensko tehnično soglasje, da je primeren material za zapolnjevanje in nizke gradnje,« o stranskih proizvodih pravi Bernarda Podgoršek Kovač. »Drug primer dobre prakse je uporaba mulja, ki nastane pri pripravi tehnološke vode in je surovina za pripravo zemelj, ki jih uporabljamo za prekritje zapolnjenih površin na Napravi za odstranjevanje odpadkov Za Travnikom.« gg

Odpadek ali proizvod: kje je ločnica?

31. maja se bo v Ljubljani odvil tradicionalni Okoljski dan gospodarstva.

DOBRODOŠLI V SKB DRUŽINO PODJETNIH

SKB d.d., Ajdovščina 4, 1513 Ljubljana

Imate novo poslovno priložnost ali potrebujete finančna sredstva za razvoj in širitev poslovanja?

Izkoristite **posebno ponudbo dolgoročnih kreditov** za financiranje trajnih obratnih sredstev in investicij v stalna sredstva, **s super obrestno mero** in **nižjimi stroški odobritve kredita** od redne ponudbe:

- **fiksna obrestna mera:**
  - nad 1 leto **do 3 let: 3,00 %**
  - nad 3 leta **do 5 let: 3,20 %**
- **spremenljiva obrestna mera:**
  - nad 1 leto **do 3 let: 6M Euribor + 2,60 %**
  - nad 3 leta **do 7 let: 6M Euribor + 2,70 %**
- **stroški odobritve kredita:**
  - **0,40 % od odobrenega zneska kredita**, najmanj 100 EUR

Prepričani smo, da boste z novimi dolgoročni sredstvi lažje uresničili vaše poslovne cilje.

Več o ponudbi in ugodnostih lahko preverite na spletni strani: www.skb.si/poslovne-finance/financiranje/dolgorocni-kredit-posebna-ponudba.

Ponudba velja do 30. 9. 2018, za obstoječe in nove stranke.

SKB produkte odobrava skladno s poslovno politiko banke.

SOCIETE GENERALE GROUP

SKUPAJ
DOSEGAMO VEČ